

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'na,

- Başvurucu : Akbank Emeklileri Derneği
Sinanpaşa Mah.Ak İşhanı no:23/6 Beşiktaş /İstanbul
- Vekili : Avukat Ahmet Ateş,
Avukat Musa Duymuş.
- Karşı Taraf : Akbank T.A.Ş. Konaklar Mah. Büyükdere Cad. Sabancı Center Akbank
Genel Müdürlüğü 4. Levent Beşiktaş/İstanbul
- Konu : Karşı tarafın eşitlik ilkesi, ayrımcılık yasağı ve rekabet hukuku kurallarına aykırı uygulamalarının ivedilikle durdurulması ve gerçekleştirilen ihlallerin önlenmesi talebine dair başvurudur.

AÇIKLAMALAR :

Karşı taraf Akbank T.A.Ş. tarafından halihazırda SGK-SSK/Emekli Sandığı/Bağ-kur- emeklisi olan ve maaşını bankasına taşıyan emeklilere 7.000,00 TL tutarında emekli maaş promosyonu taahhüt edilmekte ve ödenmektedir. Ancak yine Akbank T.A.Ş. Tarafından Akbank emeklilerine, 2017 yılında ve 3 yıllık taahhüt karşılığında 375,00 TL ile 450,00 TL aralığında emekli maaş promosyonu ödemesi yapılmış fakat 2020 yılı ve sonrasındaki dönemde herhangi bir ödeme gerçekleştirilmemiştir.

Maaşını Akbank'a taşıyan SGK emeklileri bu emekli maaş promosyonu ödemelerinden yararlandırılırken, uzun yıllar boyu Akbank nezdinde görevini idame etmiş Akbank emeklilerinin de bu promosyon ödemelerinden yararlandırılmaması ayrımcılık yasağına aykırı bir uygulama olarak tezahür etmiştir.

Zira 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 75. maddesi uyarınca, faaliyet göstermekte olan bankaların Türkiye Bankalar Birliği tarafından yayınlanan etik ilkelere uymakla yükümlüdür. BDDK tarafından onaylanarak, 15.06.2006 tarihli ve 1904 sayılı karar ile yayınlanmış olan etik ilkelerin 3. maddesinde yer alan;

a. Dürüstlük; Faaliyetlerini yerine getirirken ilişkilerinde dürüstlük ilkesine bağlı kalırlar.

b. Tarafsızlık; "İnsana saygının başarının temeli olması" ilkesinden hareketle, gerek çalışanları gerekse müşterileri arasında ayırım gözetmez, önyargılı davranışlardan kaçınırlar. Hizmet sunarken ulus, din, finansal ve toplumsal statü, cinsiyet gibi farklılıklar gözetmezler."

"Dürüstlük" ve "Tarafsızlık" ilkeleri ,söz konusu ilkelerin en önemli unsurlarıdır.

Nitekim söz konusu ilkelerin açıklaması da incelendiğinde, bankalar tarafından faaliyetlerinin yerine getirildiği sırada dürüstlük ilkesine bağlı kalınması gerektiği ve müşterileri arasında herhangi bir şekilde ayırım gözetilemeyeceğinin hüküm altına alındığı görülecektir.

Nitekim BDDK tarafından onaylanarak, 15.06.2006 tarihli ve 1904 sayılı karar ile yayınlanmış olan etik ilkelere ve diğer ilgili kanun ve mevzuata konu edilen tarafsızlık ve dürüstlük ilkeleri gibi ilkelerin özü, Anayasa ile düzenlenerek hüküm altına alınan eşitlik ilkesine dayanmaktadır.

Nitekim Anayasa'nın konu ile ilgili 10. maddesi ile Eşitlik İlkesi;

“ Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. ...

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz.” şeklindeki ifadeler ile açıklanmıştır. Bu bakımdan eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı, evrensel hukuk kurallarının en temel ve başlıca ilkelerinden biridir. Bu ilkeler ile amaçlanan gaye, eşit koşullardaki kişilere uygulamada ve hukukun önünde eşit davranılması, hiçbir kimseye herhangi bir şekilde ayrıcalık tanınmamasıdır.

Ancak Anayasa ile hüküm altına alınan bu ilkeler kapsamında, Akbank’ın halihazırdaki uygulaması değerlendirilecek olur ise; maaşını Akbank’a taşıyan SGK emeklilerine emekli maaş promosyonu ödemesi yapılırken, yıllar boyu emeğini Akbank’a özgülemiş ve yine Akbank’tan emekli olmuş vatandaşlara emekli maaş promosyonu ödemesi yapılmamasının, eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağını açık bir şekilde ihlal ettiği sabittir.

Emekli maaş promosyonu ödemesi alabilmek adına maaşını başka bir bankaya taşımak isteyen Akbank emeklilerinin promosyon almalarının, maaşın taşınacağı bankaya Akbank T.A.Ş mensupları Tekaüt Sandığı Vakfı tarafından, emeklilerin kayıtlarının açılmaması ve geçmiş promosyon ödemesi ve taahhüt kayıtlarının paylaşılması gibi sistemsel engeller ile önüne geçilmiştir.

Emekli maaş promosyon ödemelerini bankalar birer kampanya olarak paylaşmakta ve maaşını taşıyan emeklilerden de önemli kazanımlar elde etmektedirler. Bu uygulama pek çok banka tarafından yapılmaktadır ve diğer bankaların hemen hepsi kendi banka emeklilerinin de bu emekli maaş promosyonu ödemelerinden faydalanmalarını sağlamaktadır.

Yukarıda bahsedilen mevcut sistem ile Akbank, SGK emeklileri için bir engel oluşturmayıp sadece banka emeklileri için bir engelleyici unsur durumundadır. Zira Akbank ve diğer bankalar emeklileri üzerinde hakimiyet oluşturdukları için bu güçlerini diledikleri gibi tamamen kendi faydalarına olacak şekilde ve rekabet hükümlerine aykırı olarak kullanmaktadırlar.

Söz konusu yukarıda anılan sistemsel engellemeler ile Akbank, emekli maaşını diğer bankalara taşımak isteyen emeklilerini engelleyerek rekabet hukukuna aykırı bir biçimde hem emeklilerini mağdur etmekte hem de diğer bankalara yapılacak emekli maaşı taşıma işlemlerinin önüne geçmeyi hedeflemektedir. Kendi emekli sandığı olan bankaların, emekli maaşı taşıma işlemleri sırasında emekli bilgilerini paylaşmaması ve hakim konumda oldukları bu durumda güçlerini kötüye kullanması da yine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ile hüküm altına alınmış rekabeti ihlal eden uyumlu eylem niteliğindeki teşebbüs yasağına da aykırı olduğu anlaşılmaktadır.

Netice olarak; Akbank’ın halihazırdaki uygulaması değerlendirilecek olursa; maaşını Akbank’a taşıyan SGK emeklilerine emekli maaş promosyonu ödemesi yapılırken, yıllar boyu emeğini Akbank’a özgülemiş ve yine Akbank’tan emekli olmuş vatandaşlara emekli maaş promosyonu ödemesi yapılmamasının eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağını açıkça ihlal ettiği, diğer bankalara emekli maaşının taşınmasının sistemsel bahaneler ile engellenmesinin de yine uyumlu eylem niteliğinde teşebbüs şüphesi ile rekabet hukukuna da aykırı olduğu sabittir.

Tüm bu nedenler ile Akbank tarafından, yukarıda detaylıca açıklandığı üzere tüm Akbank emeklilerine uygulanmakta olan eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağını ihlal eden işbu uygulamaların ivedilikle durdurulmasını ve önlenmesini, rekabet hukuku ilkelerine aykırı şekilde gerçekleştirilen uygulamaların tespitini, neticede söz konusu uygulamaların kaldırılarak Akbank tarafından kendi emeklilerine de emekli maaş promosyonu ödenmesi gerektiğine karar verilmesini talep ederiz.

Akbank Emeklileri Derneği
Vekili
Ahmet Ateş
Avukat

Ek; Kuruma Noter Aracılığı ile Yapılan İki Adet Başvuru ve Tebliğ Şerhi